

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๗

สำนักเลขานุการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๒/๒๕๖๗

เรื่อง หลักฐานการประกาศพระองค์เป็นพุทธศาสนาปัจมภาค
ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๗ เลขานุการมหาเถรสมาคมเสนอว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานคณะกรรมการปัจฉิมภาคที่สามเดิมที่ทรงสังฆราช ประธานที่ประชุม แจ้งว่า พระธรรมวารเมธี วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม กรรมการมหาเถรสมาคม ได้เสนอสำเนาหลักฐานการประกาศพระองค์เป็นพุทธศาสนาปัจมภาค ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งนับว่าเป็นหลักฐานมีความถูกต้องยิ่งต่อคณะกรรมการและพระพุทธศาสนาในประเทศไทย โดยได้สำเนาจากหนังสือพระราชนิพิธ์พระบรมราชวังค์ ๒๔๙๓ วันศุกร์ ที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ดังนี้

ประกาศพระองค์เป็นพุทธศาสนาปัจมภาค

และ

ถวายบังคมพระบรมอธิบดี

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องบรมขัตติยราชนิพิธ์ ทรงพระมาลาเล้าสูง เสด็จออกจากเสิงเกยหน้าพระทาวเวอร์รัตน์ฯ ประทับพระที่นั่งราชยานพุดตานทอง เจ้าพนักงานกรหั่งໂหารทึก ประโคนสังข์เตรา และกลองชະนะทองเงิน ทหารกองเกียรติยศกระทำวันหยาด แต่งวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนราบใหญ่จากเกยไปตามถนนเอมาราธี เลี้ยวออกประตูพิมานไชยศรีไปตามถนนจักรีจัรนัย เลี้ยวถนนหน้าคลาสทัยไปเที่ยม-

เกย์พลับพลา เปล็องเครื่องที่ประดิษฐ์หลังวัดพระคริรัตนศานสุดาราม แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยทางลาดพระบาท มีมหาเด็กเชิญเครื่องตามเสด็จ ทหารราบที่ ๑ มหาเด็กรักษาพระองค์แข่งชัยและขวากับพระอุปัมณฑล ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะและถวายต้นไม้ทองเงินน้ำชา พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แล้วทรงจุดธูปเทียนถวายนมัสการพระคริรัตนตรัย สมเด็จพระสังฆราชถวายศีล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงスマทานศีล แล้วมีพระราชดำรัสประกาศพระองค์เป็นพุทธศาสนาปั้มภกในที่ชุมชนบึงกุ่มและพระบรมศาสนานุวงศ์กับข้าราชการว่า

“ขโตหิ ภานุเต สรุโต ปสนุโน เตน เตน วิธินา ติสรณคโต อิทานี จ
รุเช อกิสิตโต เตนาหิ พุทธสุส ธรรมมสุส สุขมสุส อตุตาน*

นิยุยาเหมิ พุทธสาสนสุส ธรรมมิก รกขาวรรณคุตุตี สวิทหมาย สาธ ภานุเต สงโยว พุทธสาสนปตุตมูกโกติม ชาเรต”

(*การจะเป็น อตุตาน ซึ่งอาจจะเกิดความผิดพลาดในการเรียงพิมพ์และพิสูจน์อักษร)

คำแปล

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ แต่เดิมมา โอมกิได้มีจิตศรัทธาเลื่อมใส และได้ถึงพระรัตนตรัยเป็นส่วนตัวของวิธินน ๆ อยู่แล้ว ฉะนั้น บัดนี้ โอมได้ถึงถวัลยราชสมบัติ บรรมราชากิริยาแล้ว จึงขออุบัติพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า และพระสัชเจ้า กับจะได้รับจัดการให้ความคุ้มครองรักษาพระพุทธศาสนาโดยขอบธรรมตลอดไป

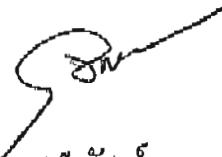
ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระองค์ทรงจำไว้ด้วยดีว่า โอมเป็นพุทธศาสนาปั้มภก เสิด ๆ ”

ขณะนั้น พระองค์ ๔๐ รูป มีสมเด็จพระสังฆราชเป็นประธาน พร้อมกันประกอบสังฆวاجา “สาธ” ๓ ครั้ง แล้วสมเด็จพระสังฆราชถวายอดิเรก สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ถวายพระพร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกจากพระอุปัมณฑลเสด็จพระราชดำเนินตามทางเดิมไปยังเกย์หลังวัดพระคริรัตนศานสุดาราม ประทับพระที่นั่งราชยานพุต dane ทรง เสด็จพระราชดำเนินโดยรอบรามใหญ่ เคลื่อนขวนกลับเข้าประทู

พิมานไชยศรี เลี้ยวไปเที่ยบยังเกยพระที่นั่งอภารณ์พิไมกขปราสาท เสด็จพระราชดำเนิน
เข้าสู่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท สมเด็จพระนางเจ้าลิริกิตติ์ พระบรมราชินี เสด็จออก
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าลิริกิตติ์ พระบรมราชินี ทรงจุดธูปเทียน
ถวายเนมสการพระครรภัณฑ์ แล้วเครื่องราชลักษณะถวายบังคมพระบรมอัญเชิญและพระอัญชี
สมเด็จพระบรมราชบุพการี คือ พระบรมอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาชนก
พระบรมอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๙ พระบรมอัญชี
สมเด็จพระอมรินทร์ บรมราชินี สมเด็จพระครรภิสุริเยนทร์ บรมราชินี สมเด็จพระเทพ-
ศรีินทร์ บรมราชินี สมเด็จพระครรภิพัชรินทร์ บรมราชินีนาถ และพระอัญชีสมเด็จพระ-
ราชบิดา ...

ปรากฏตามสำเนาเอกสารที่แนบถวายในที่ประชุม

จึงขอเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ
ที่ประชุมรับทราบ และขออนุมัติ

(นางจุฬารัตน์ บุณยากร)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

